

Lausunto

16.06.2026

Asia: VN/2745/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi opioidiyliaannostusten vastalääkkeistä sekä laiksi lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1–3 § Lain soveltamisala ja määritelmät

Ei lausuttavaa / lisättävää tähän

4–5 § Jakelun maksuttomuus ja nimettömyys

Monella huumeidenkäyttäjille suunnattujen matalan kynnyksen palvelujen toimijoilla on anonyymien palvelujen lisäksi henkilön tunnistamista ja asiakirjamerkintöjä edellyttäviä palveluita. Jos anonymiteetti on jo purettu muun asioinnin osalta ja joka tapauksessa on syntymässä asiakirjamerkintä potilastietoihin, niin on vaikea nähdä, että tällaisessa asetelmassa toteutuneen naloksonijaon kirjaamatta jättäminen olisi potilaan etu. Ehdoton kirjaamisen kieltö tässä lain kohdassa on hämmentävä. Ehdotonta tiedon kirjaamisen kieltoa olisi hyvä pehmentää poikkeustilanteella: henkilöltä varmistetulla suostumuksella tieto toteutuneesta jakelusta voidaan kirjata potilas- tai asiakasasiakirjoihin, jos anonymiteetti on purettu muun asioinnin johdosta, ja tästä muusta asioinnista tehdään joka tapauksessa asiakirjamerkintä. Kuitenkin niin, että myös näissä tilanteissa asiakkaalla on oikeus saada naloksoni nimettömästi ja ilman asiakirjoihin tulevaa merkintää toiveensa mukaisesti.

On hyvä, että lakikohdan muotoilu tuo selvästi esiin, että tämän lain puitteissa tehtävässä jaossa pitää olla asiakkaalla oikeus nimettömään naloksonijakoon. Samalla kuitenkin eri lain kohtien ristiriitaisuuksien välttämiseksi tässä kohdassa pitäisi tuoda kansantajuisen selkeästi esiin myös tilanteen joissa voidaan jakelusta tieto kirjata: eli joko selkeästi avattu viittaus toiseen lakikohtaan tai sitten tämän lain teksti muotoiltuna mahdollistamaan tiedon kirjaamisen asiakkaan suostumukseen perustuen.

5 § Jakeluun liittyvät velvollisuudet

Ei lausuttavaa / lisättävää tähän

6 § Jakelu osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan muuta lääkehuoltoa

Ei lausuttavaa / lisättävää tähän

Kommenttinne lääkelain muutoksista (7§, 62 §, 65 §)

Lääkkeiden jakelukanavien osalta myös avoapteekkien lääkejakelu tulisi mahdollistaa; nyt luonnoksessa esitetään julkista lääkehuoltoa pääasiassa näiden lääkkeiden hankinta- ja jakelukanavaksi järjestöille ja yksityisille toimijoille. Paikalliselle järjestö- tai säätiötaustaiselle tai yksityiselle toimijalle avoapteekki olisi todennäköisesti joustavampi yhteistyökumppani naloksoninenäsuihkeiden hankintareittinä ja tämä palvelisi lain tavoitteita.

Esityksen vaikutukset

Luonnoksessa ei ole esitetty riittävän tarkasti vaikutuksia sairaala-apteekkien työmäärään, kustannuslaskentaa sairaala-apteekkien kuluista ja siten syntyvistä kokonaiskuluista hyvinvointialueille. Vaikkakin lääkkeiden edelleen jakelua harjoittavilta järjestöiltä Hyvinvointialue/sairaala-apteekki voi laskuttaa tosiasialliset kulut lääkkeistä, niin luonnoksessa kuvatusa lääkehuollon toiminnasta syntyy myös tarkastuskäyntivelvoitteita, hallinnollisia tehtäviä, ohjausta ja neuvontaa sairaala-apteeeille. Kaikki syntyvät kulut tulisi arvioida lakiluonnoksessa.

Muut esitysluonnokseen liittyvät kommentit

Ei lausuttavaa / lisättävää tähän

Ketomäki Tuomo

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue Mielenterveys- ja riippuvuushoidon palvelualue - Riippuvuushoidon keskus ja sairaala-apteekki